

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених

МАТЕРІАЛИ

***XVI Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів вищої освіти та молодих
учених***

**«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ»**

19 травня 2023 року

м. Рівне

ББК 72 НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
УДК 001+37+316.3 МОЛОДИХ: Матеріали XVI Міжнародної
Н-34 науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти
і молодих науковців. Рівне: РВВ РДГУ. 2023. 159 с.

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд. іст. наук, проф.– *голова оргкомітету*;

Дейнега Олександр Вікторович – д-р екон. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Сачук Роман Миколайович – д-р вет. наук, проф. – *заступник голови оргкомітету*;

Павелків Роман Володимирович – д-р психол. наук, проф.;

Петрівський Ярослав Борисович – д-р техн. наук, проф.;

Сойчук Руслана Леонідівна – д-р пед. наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – д-р пед. наук, проф.;

Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна – д-р екон. наук, проф.;

Павелків Віталій Романович – д-р психол. наук, проф.;

Виткалов Сергій Володимирович – д-р культ., проф.;

Грицай Наталія Богданівна – д-р пед. наук, проф.;

Михальчук Роман Юрійович – канд. іст. наук, проф.;

Гамза Анна Володимирівна – канд. пед. наук, доц.;

Шамсутдинова Маріам-Софія Бахудирівна – здобувач ступеня PhD спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки;

Мовчко Олег Петрович – здобувач вищої освіти IV курсу психолого-природничого факультету;

Задерейчук Оксана Олегівна – здобувач вищої освіти III курсу факультету математики та інформатики.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.).

ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ

Кравчук А.Л., здобувач вищої освіти

Шадюк О.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської

Рівненський державний гуманітарний університет

Тривожність визначається як психологічний стан, коли людина переживає підвищене занепокоєння та емоційну напругу. Це специфічне почуття, пов'язане з передчуттям небезпеки та загрози, особливо відносно власної особистості.

Тривожність є одним з основних факторів, що відрізняють людей один від одного. Зазвичай вона збільшується при нервових, психічних або серйозних соматичних захворюваннях. Крім того, тривожність може бути присутньою у здорових людей, які переживають наслідки психотравми.

Ключовим чинником у формуванні адекватної або неадекватної тривожності є психотравмуюча ситуація або подія. Це може бути будь-яка особисто значуща ситуація або явище, яке викликає негативний емоційний вплив на психіку людини. Якщо захисні психологічні механізми не розвинуті належним чином, - це може призвести до психічних розладів [4, с. 15].

Події, що загрожують життю та фізичній цілісності людини, вважаються психотравмуючими [2, с. 14]. Серед них можуть бути поранення, контузії, фізичне насильство, складні медичні процедури, втрата близьких людей, свідчення страшних сцен смерті, поранень та страждань, самогубства або вбивства, і таке інше. Мінімізація руйнівного впливу таких травматичних ситуацій та зміцнення психічного здоров'я особи в надзвичайних обставинах або після повернення з небезпечних зон потребує надання психологічної допомоги та підтримки постраждалим.

Повітряна тривога є стресовою ситуацією, особливо для дітей, які вже пережили негативний досвід, пов'язаний зі своїми травмами, втратою або пораненням близьких людей внаслідок ракетних або авіаційних атак.

Для подолання тривожності у дошкільників під час повітряних тривог необхідно дотримуватися законодавчих вимог, що стосуються перебування дітей у дошкільних навчальних закладах, а також слідувати рекомендаціям щодо забезпечення безпеки під час перебування дитини з батьками вдома, на вулиці або в громадських місцях.

Однією з основних форм діяльності для дітей дошкільного віку є гра. Різні можливості, види і засоби гри використовуються з різними соціально-освітніми та корекційно-розвивальними цілями для забезпечення психоемоційного комфорту дітей. Як в період адаптації в мирний час, так і в період воєнного стану, гра є ефективним засобом діяльності [5, с. 76].

Коли діти перебувають у ЗДО або укритті, вихователі залучають їх до різних активностей, наскільки це можливо та відповідне. Це допомагає переключити увагу дітей з тривожної ситуації та подолати їх хвилювання та напруженість.

Згідно Методичних рекомендацій про окремі питання діяльності ЗДО у 2022-2-23 н.р. (лист МОН від 27.07.2022 №1/8504-220) в укритті закладу облаштовані осередки для кожної групи де є необхідні матеріали для організації різноманітної діяльності дітей. Використовуються технічні засоби навчання, дидактичні, настільно-друковані ігри, різні види театрів, шашки, матеріали для художньої творчості [6].

Реакція дітей дошкільного віку на сигнали повітряної тривоги, вибухів, тремтіння стін значно відрізняється залежно від віку.

Діти 0-3 років стають дратівливими, плачуть, проявляють надокучливу чи агресивну поведінку, лякаються незрозумілих звуків, криків, різких рухів, вимагаючи потребують безпосередньої фізичної близькості батьків, тактильного контакту.

Діти 4-6 років переживають безпорадність і безсилля, страх розлуки з батьками, відображають тривожні прояви у іграх, уникають визнавати ситуацію тривоги, заглиблюються в себе, ігноруючи спілкування з дорослими й однолітками. Їх фруструє відчуття небезпеки, тому батьки повинні заспокоїти дитину, пояснивши, що безпечно і їм самим. і дитині водночас [1, с. 32].

Вихователю доцільно передбачити план роботи, спрямований на привернення уваги дітей та зменшення їх хвилювань, страхів і тривожності у випадку повітряної тривоги. Організація діяльності дітей в укритті повинна враховувати конкретну ситуацію та психологічний стан дітей. Надання психологічної підтримки дітям має велике значення під час сповіщення про небезпеку та під час повітряної тривоги. Для зняття напруження можна використовувати наступні методи:

- організувати співання пісень;
- читати дітям казки;
- промовляти жартівливі вірші про російську армію, застосовуючи позитивну мову, щоб розвіяти страхи та зменшити тривогу;
- здійснювати м'який масаж вух та легкі постукування у зоні навколо вух;
- практикувати дихальні вправи з акцентом на гучний видих;
- грати у терапевтичні ігри, які сприяють релаксації та підвищенню настрою;
- запропонувати дітям виконати позіхальні рухи;
- запропонувати солодощі (льодяники, сухофрукти або жувальні цукерки тощо) [7].

Важливо зазначити, що всі ці методи спрямовані на підтримку дітей у стресових ситуаціях і мають на меті забезпечити їхнє благополуччя та комфорт.

Важливим є оволодіння вихователями заспокійливими техніками.

Для того, щоб допомогти дитині подолати страх і навчити її адекватно реагувати на гучні звуки, такі як

сирени або гуркіт, рекомендується діяти за наступним алгоритмом:

1. Нормалізація: Дорослий спостерігає за дитиною і пояснює їй ситуацію. Наприклад, можна сказати: «Я бачу, що ти боїшся. Так, це дуже гучний і неприємний звук, який може лякати. Але коли ми чуємо сирену, це означає, що наші служби безпеки реагують на загрозу і займаються її усуненням. Цей звук показує, що наша безпека є важливою. А тому ми повинні перейти в безпечне місце».

2. Підтримка: Важливо надати дитині сигнал підтримки, вказавши, що ви з нею і будете поруч усім часом. Потім запропонуйте конкретну дію, яку вона може зробити. Наприклад, ви можете запитати: «Може я тебе обійму або підійму на руки? А можеш взяти свою улюблену іграшку?» Важливо, щоб дитина відчувала, що вона може впливати на ситуацію, наприклад, тримати іграшку, піклуватися про тварину, взяти воду або рахувати кроки. Це надасть їй відчуття власної сили.

3. Завершення: Після того, як загроза минула, важливо підкреслити цей факт. Скажіть дитині: «Все вже добре. Ми в безпеці. Дякуємо тобі, що був таким сміливим і міцним. Ми чули багато гучних звуків, але ми впоралися з ними» [1, с. 39].

Вихователю слід звернути уваги дитини на її силу волі, сміливість, відданість, зауваживши, що пишається її стійкістю і тим, як вона піклувалася про свою іграшку, про себе саму, чітко виконувала ваші вказівки тощо.

Головне правило інформаційної гігієни для дітей полягає у тому, що молодшим дітям необхідно повідомляти менше стресової інформації. Наприклад, з дво- або трирічними дітьми не варто говорити про війну взагалі. Проте, чотирирічна дитина може зрозуміти просте пояснення, що на кордоні нашої країни є погані люди, які хочуть почати війну, але наша армія захистить нашу країну, а батьки захистять їх [4, с. 17]. Якщо дитина не задає більше запитань, це означає, що наданої відповіді достатньо і продовжувати пояснення не потрібно.

Однак, якщо маленька дитина все ще тривожиться і повторює запитання, батькам варто бути послідовними і давати однакову відповідь. Ймовірно, вона шукає підтримки та бажає переконатися, що знаходиться в безпеці. Повторні відповіді про те, що дорослі забезпечують її захист і роблять все можливе, щоб вирішити ситуацію, сприятимуть стабілізації нервової системи дитини.

Крім того, в кризових ситуаціях важливо пам'ятати, що дитина підсвідомо усвідомлює, що її безпека залежить від батьків, тому для неї важливо знати, що батьки знають, що робити. Зазвичай, коли дитина відчуває цю впевненість, вона сама заспокоюється. Тому, якщо дорослий помічає, що у дитини продовжуються ознаки тривоги, йому слід звернути увагу на те, як він сам справляється зі своїми переживаннями і чи знає, що потрібно робити.

Основним критерієм для вирішення, чи потрібно продовжувати говорити з дитиною про війну, є її зацікавленість. Якщо дитина уникає розмови, не потрібно настоювати (завжди можна повернутися до цього питання в майбутньому, якщо буде потреба).

Також варто враховувати, що у дітей ще немає досвіду того, як правильно поводитися у критичних ситуаціях, тому важливо навчити дитину алгоритмів, які допоможуть їй впоратися зі своїми емоціями:

- пояснити, що тривожиться у такій ситуації – це нормально для всіх;
- запитати, як саме дитина дізнається про свої переживання і що робить з ними;
- навчати заспокоюватися – пояснити, як розпізнати симптоми тривоги (хвилювання, розгубленість, страх, погане самопочуття або думки). Тривожні симптоми у дітей включають біль в животі, головний біль, дряпання або обгризання нігтів. Слід м'яко звернути на це увагу дитини і разом подумати, що стало їх причиною;
- високу ефективність мають елементи арт-терапії;
- корисно підготувати підтримуючу рутинну роботу, яка дасть відчуття спільності, домовившись наперед з дитиною, що вона щодня робитиме, щоб зробити тривогу не такою страшною.

У випадку складних тривожних розладів у дітей дошкільного віку можна застосовувати психотерапію та лікарське лікування для подолання цих проблем. Існує різноманітність процедур і методів, які можуть бути поєднані для зменшення тривожності у дітей.

Один зі стандартних методів лікування - когнітивно-поведінкова терапія, яка базується на припущенні, що тривожні розлади часто виникають внаслідок нереалістичних думок, які дитина приймає за істину [5, с. 133]. Наприклад, дитина може вважати, що якщо сталася неприємна ситуація в минулому, то це обов'язково повториться у майбутньому. Когнітивно-поведінкова терапія є ефективним психотерапевтичним підходом до лікування тривожності, оскільки спрямована на зміну переконань і думок дитини, а також навчання нових навичок, які допомагають подолати тривогу.

Процедури терапії можуть включати розмови з психологом або терапевтом, завдання для розвитку позитивних мислень та способів розслаблення, а також вправи на зміцнення психологічних ресурсів дитини. У деяких випадках можуть бути рекомендовані ліки, які допомагають знизити тривожність і покращити настрій дитини. Важливо зазначити, що вибір методів і підходів до лікування повинен враховувати індивідуальні особливості кожної дитини та консультуватися з фахівцем у галузі психіатрії чи психології.

Когнітивно-поведінкова терапія фокусується на трьох моментах:

1. Пізнання – те, що ми думаємо і в що віримо (що під час тривоги ракета обов'язково влучить у нас).
2. Поведінка – те, що ми робимо (ховаємося в укриття).
3. Емоції – те, як ми почуваємося й реагуємо (все одно боїмося, хоча укриття має бути надійним захистом).

Під час когнітивно-поведінкової терапії акцент звертається на виявлення та зміну негативних моделей мислення та поведінки, які впливають на життя дитини [2, с. 77]. Одним з прикладів такого процесу є усунення ірраціональних страхів або факторів, що викликають тривогу.

Наприклад, дитина має негативну думку: «Я скажу, що дуже боюся сигналів повітряної тривоги, і всі подумують, що я боюгуз». Ця думка свідчить про те, що дитина боїться того, чого насправді не трапилось. Терапевт вказує дитині на цю нелогічність і допомагає їй замінити цю думку на щось більш продуктивне, наприклад: «Якщо я проявлю тривогу, то люди просто помітять, що я хвилююся, і це зовсім нормально».

Психотерапія не обмежується лише сеансами з терапевтом. Дитині також потрібно буде застосовувати

отримані навички в різних ситуаціях - у дошкільному закладі та вдома. Протягом процесу терапії дитина буде змінювати своє мислення та поведінку. Однак без підтримки батьків досягнути цих змін може бути складно. Батьки відіграють важливу роль у допомозі дитині замінити негативні моделі поведінки на більш продуктивні.

2. Терапія прийняття й відповідальності спрямована на те, щоб дитина не опиралася думкам і почуттям, які викликають тривогу [5, с. 84]. Замість спроб контролювати або змінювати ці думки, дитину навчають розпізнавати їх і приймати, фокусуючись на теперішньому моменті. Коли дитина вміє розпізнавати негативні думки, вона може спробувати змінити їх.

3. Діалектична поведінкова терапія – це форма когнітивно-поведінкової терапії, яка зосереджена на зміні думок, дій і емоцій дитини [1, с. 93]. Головна мета цієї терапії полягає в корекції помилкових сприйнять. Діалектична поведінкова терапія також допомагає дитині розвивати її сильні сторони й можливості, тим самим підвищуючи її самооцінку.

4. Додатковими методами лікування для дітей, що мають тривогу, можуть бути зміни у способі життя і харчуванні. Альтернативні підходи до лікування включають в себе техніки розслаблення, медитацію, фізичні вправи, йогу та голковколвання. Ці методи можуть допомогти зменшити тривогу і поліпшити загальний стан дитини [5, с. 86].

5. Медикаментозне лікування може бути рекомендоване для дітей з тривожними розладами, якщо їх стан пов'язаний з біохімічними змінами у мозку. Якщо мозок виробляє певні гормони, що спричиняють тривожність, лікар може призначити антидепресанти. Часто використовуються селективні інгібітори зворотного захоплення серотоніну або ліки від тривожності [5, с. 89].

Медикаментозне лікування, як правило, супроводжується психотерапевтичною підтримкою. Комбінація медикаментів і психотерапії часто виявляється найефективнішим підходом до лікування тривожних розладів у дітей.

Корекція тривожних розладів у дітей не передбачає універсального методу лікування. Вибір підходу до лікування залежить від конкретного типу та тяжкості розладу. Незалежно від методу, успіх лікування залежить від підтримки та зусиль батьків, які повинні допомогти дитині подолати ситуацію. Заняття для дітей, що відчувають тривогу, мають бути простими і спрямованими на полегшення проявів тривожності. Ідея полягає у зменшенні неприємних емоцій. У цьому контексті ігри можуть бути найкращим варіантом.

Список використаних джерел:

1. Богданов, С., Гніда, Т., Залеська О., Лунченко Н., Панок В., Соловійова В. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу у дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір» : навч.-мет. посіб. Київ: НаУКМА, ГЛІФ Медіа, 2017. 208 с.

2. Герило Г. М., Гніда Т. Б., Корнієнко І. О., Луценко Ю. А. Організація соціально-психологічного супроводу дітей, сімей, які постраждали внаслідок військових конфліктів / заг. ред. Ю. А. Луценко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 128 с.

3. Допомога дітям, постраждалим внаслідок воєнного конфлікту: Довідник вихователя дошкільного навчального закладу / Н.В. Пророк, С.А. Гончаренко, Л.О. Кондратенко та ін., за ред. Н.В. Пророк. Слов'янськ: ПП «Канцлер», 2015. 84 с.

4. Захарова Н. М. Соціально-педагогічний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових статей. Серія: Педагогічні науки. 2011. № 2. С. 15-18.

5. Ми пережили: техніки відновлення для сімей, військових, цивільних і дітей: практичний посібник / за наук. ред. Г. Циганенко. Київ : ЛОГОС, 2016. 202 с.

6. Про організацію освітнього процесу: Лист МОН № 1/3371-22 від 06.03.2022 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86062/ (дата звернення: 05.05.2023).

7. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні: Лист МОН № 1/3845-22 від 02 квітня 2022 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/624/b16/581/624b165811dd9015812979.pdf> (дата звернення: 04.05.2023).

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РІДНИМ МІСТОМ

Федорук І.Д., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Маліновська Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської

Рівненський державний гуманітарний університет

Патріотичні почуття зароджуються з пізнання свого рідного краю: своєї родини, рідної вулиці міста чи села, у якому людина народилася, тобто малої Батьківщини. Знайомство з краєзнавством слід починати у закладі дошкільної освіти, оскільки тоді здійснюється патріотичне виховання: від близького до далекого, від простого до складного, від часткового до загального, завдяки чому вирішуються важливі педагогічні завдання. Вважається, що для дітей дошкільного віку термін «краєзнавство» занадто складний, але ж малюки від народження досліджують рідний край. Протягом усього дошкільного віку вихователі та батьки ознайомлюють дітей з довкіллям, з особливостями природи рідного краю та суспільним життям у своїй місцевості [1].

Проблему ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним краєм досліджували українські вчені й педагоги: О. Байер, А. Богуш, О. Брежнева, Л. Загородня, Н. Лисенко, О. Косенчук, Т. Піроженко, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський, А. Шевчук.

Краєзнавча робота в закладі дошкільної освіти складається з двох основних етапів: навчально-освітнього

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. МОЛОДИЙ ПЕДАГОГ

Матюх О.С., Ціпан Т.С. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ШКІЛЬНОГО КРАЄЗНАВСТВА.....	3
Пишняк М.М., Стельмашук Ж.Г. ФОРМИ І МЕТОДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	4
Дулєвич Д.Ю., Костолович М.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ВЕБ-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	5
Гурєєва В.С., Ціпан Т.С., ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	7
Колеснік А.О., Сяська І.О. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПЕРЕКОНАНЬ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ	8
Гомонець М.В., Стельмашук Ж.Г. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	9
Фелістович Т.М., Ціпан Т.С. ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	10
Ничипорчук Г.П., Ціпан Т.С. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	12
Тарасюк Н.А., Ціпан Т.С. ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ	13
Пономаренко В.Ю., Сяська І.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ	15
Ткачук Н.Г., Федорова Н.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З МОТОРНОЮ АЛАЛІЄЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	16
Чеб М.П., Рудюк О.В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	17
Марушка Я.М., Третяк О.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	18
Синіцька Н. В. МЕТОДИКА РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СТЕРЕОМЕТРИЧНИХ ЗАДАЧ НА ДОВЕДЕННЯ	20
Ваколюк А.М. ОСВІТНІЙ МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	22
Кравчук М.Ю., Шалівська Ю.В. ОСНОВНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	23
Рожко О.С., Стельмашук Ж.Г. ЗМІСТ І ФОРМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	24
Маринич А.І., Баліка Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	25
Гордусенко М.В., Стельмашук Ж.Г. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	26
Яремович М.А., Сойчук Р.Л., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗФПО ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НУШ	27
Барчук М.П., Грищай Н.Б. МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ «БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ» В СТАРШІЙ ШКОЛІ	28
Ляниця Б.І. І., Руденко Н. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	30
Акімов В. Ю. Сойчук Р. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ НАСИЛЛЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	31
Єрис О.В., Галатюк Ю.М. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНУ ОМА ДЛЯ ПОВНОГО КОЛА У ФОРМІ НАВЧАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	32
Зеленчук О.В., Галатюк Ю.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНИХ	

РОБІТ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ	34
Михаревич Є.В., Галатюк Ю.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ	36
Огієвич С.М., Галатюк Ю.М. МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	37
Деркач О.І., Синіцька Н. В. ВЕКТОРНИЙ МЕТОД РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ	39
Собко В.О., Синіцька Н. В. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ КООРДИНАТНО-ВЕКТОРНОГО МЕТОДУ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОМЕТРІЇ	40
Шимчук Б.Р., Велесик Т.А. ЗАСТОСУВАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПІДХОДУ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ	41
Дмитрієвич В. В., Левчук І.Б. ВИТОКИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЛАГОДІЙНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ	43
Філімонов Д.В., Левчук І.Б. СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ШКІЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5 КЛАСУ	45
Романюк А.Л., Шадюк О.І. ЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРИ В ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ	48
Кононець В.С., Шадюк О.І. СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР	49
Денищук С.О., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІРШІВ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	50
Гомон О.С., Козлюк О.А. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Зань З.П., Козлюк О.А. ПАРТНЕРСТВО ЗДО І СІМ'Ї З ПИТАНЬ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	54
Покорська М.О., Маліновська Н.В. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ДИТИНИ	55
Гуринчук А.В., Маліновська Н.В. МЕТОДИКА КОРЕКЦІЇ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ ТА ФОРМУВАННЯ СПРИЙМАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ	56
Колодій Т.М., Шадюк О.І. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ДО СУЧАСНИХ УМОВ ЗДО	57
Кравчук А.Л., Шадюк О.І. ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ	59
Федорук І.Д., Маліновська Н.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РІДНИМ МІСТОМ	61
Антонюк К.В., Маліновська Н.В. ЛГОПЕДИЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	62
Ковальчук В.Л., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	64
Ребік М.О., Янцур Л. А. ДО ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	66

СЕКЦІЯ II. МОЛОДИЙ ПСИХОЛОГ

Чорноус Я.М., Кулакова Л.М. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЯВУ ЕЙДЖИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	68
--	----

СЕКЦІЯ ІІІ. МОЛОДИЙ ПРИРОДОДОСЛІДНИК

Зджанська Ю.А., Шевчук Т.М. ТОПОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ НАНОСТРУКТУРОВАНОСТІ НАПОВНЕНИХ ПОЛІМЕРІВ	69
Водько І.С., Сяська І.О. ВРАХУВАННЯ ВПЛИВУ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ НА РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНИХ І ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ	70
Федорчук М.О., Кривцов В.В. ГІПЕРСПЕКТРАЛЬНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ ..	71
Жигалок С.В., Береза М.В., Сачук Р.М., Рудь О.Г. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ, ОСНОВ ЗДОРОВ'Я І ПРИРОДОЗНАВСТВА	72
Костів А.А., Радзиховський М.Л., Мельник В.В., Дишкант О.В. РОБОЧЕ МІСЦЕ ВЕТЕРИНАРНОГО ФАХІВЦЯ	73
Попадинець А.М., Сяська І.О. БІОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ОЗЕРА БІЛЕ	74
Касянчик А.В., Демчук В.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	74
Матеуш А.В., Шевців М.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЖИВАННЯ ОРНІТОФАУНИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УРБАНІЗОВАНИХ УМОВАХ	76
Корнійчук Р.М., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОТОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗІР РІЗНИХ КОЛЬОРОВИХ ГРУП	78
Коханевич І.М., Левшенюк В.Я. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛІВ АСТРОНОМІЧНИХ БАЗ ДАНИХ	80
Урбан Г.Ю., Мислінчук В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРБІТАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТА ОЦІНКА ВІДСТАНІ ДО ПУЛЬСАРУ PSR J0742-2822	81
Усик М.С., Мислінчук В.О. ОЦІНКА ВСЕСВІТУ З АНАЛІЗУ СПЕКТРУ ВИПРОМІНЮВАННЯ НАДНОВОЇ SN-2022 PRR	83
Чабан А.А., Мислінчук В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ З ФІЗИКИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ	85
Джус С.Л., Сачук Р.М., Якута О.О. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ СУБСТАНЦІЙ КАЛЬЦІЮ ГЛЮКОНАТУ ТА БОРНОЇ КИСЛОТИ	86
Руснак І.М., Лико Д.В., Костишин Л.Є. ВИЗНАЧЕННЯ ПОДРАЗНЮВАЛЬНОЇ ДІЇ ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ БТФ ПЛЮС НА КРОЛЯХ.....	88
Гаюк Д.А., Сачук Р.М., Кацараба О.А. ВИЗНАЧЕННЯ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ НЕСТЕРОЇДНОГО ПРЕПАРАТУ ЦЕЛЕКСИБ НА БІЛИХ МИШАХ І ЩУРАХ.....	89
Жирун О.А., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ ШТУЧНОГО РОЗВЕДЕННЯ ФАЗАНІВ.....	90
Галка І.В., Костолович М.І., Сачук Р.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АПІТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	92
Казека О.В., Сачук Р.М., Стравський Я.С. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ РЕГІДРАТАЦІЙНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	93
Крижик Н.Б., Сачук Р.М., Сачук Р.М., Пепко В.О. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКУ ФАЗАНІВ.....	94
Ляковець Г.С., Сачук Р.М., Калиновська Л.Г. ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ІНСЕКТИЦИДУ НОВОГО МЕХАНІЗМУ ДІЇ	95
Маркарян В.В., Велесик Т.А., Маркарян Н.А. НАЙПОШИРЕНІШІ БУР'ЯНИ В КУЛЬТУРНИХ РОСЛИНАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	97
Найко Д.О., Сачук Р.М., Пономарьова С.А. ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ НЕСТЕРОЇДНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	98

СЕКЦІЯ ІV. МОЛОДИЙ ІТ-СПЕЦІАЛІСТ

Саєць П.М., Шинкарчук Н. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДДАЛЕНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗАСОБАМИ VDI ...99	
Марчук С.В., Петренко С.В. ЦИФРОВИЙ РЕПОЗИТОРІЙ В НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ 101	101
Микитенко О.О., Борак К.В. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНИТОРУ СТАНУ КОМП'ЮТЕРА...103	
Діда Г.А., Бордюк М.А. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИЙ АНАЛІЗ УЛЬТРАЗВУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ 104	104
Зінчук Я.С., Ляшук Т.Г. ОГЛЯД ТА РОЗРОБКА РОЗУМНОГО ГОДИННИКА З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ARDUINO 104	104
Джус М.В., Шинкарчук Н.В. ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯТОРА CISCO PACKET TRACER ДЛЯ РОЗРОБКИ ІОТ РІШЕНЬ 105	105
Шинкарчук Н. В. ТРЕНДИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ В ПОТОЧНОМУ РОЦІ 108	108
Баньковський О.О. Антонюк М.С. РОЗВИТОК ІНФОРМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ 107	107
Леміч М.І., Кирик Т.А. РОЗРОБКА СЕРВЕРНОЇ ЧАСТИНИ ДОДАТКУ З ВИКОРИСТАННЯМ NEST.JS НА ПРИКЛАДІ ОНЛАЙН-АУКЦІОНУ 109	109
Хевзюк В.М., Кирик Т.А. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ» 110	110
Ушаков М.А.Вороницька В.М. ВЕБЗАСТОСУНОК «САЙТ ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ РДГУ 111	111
Дехтерук О.А., Вороницька В.М. РОЗРОБКА ВЕБСАЙТУ КАФЕДРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МОДЕЛЮВАННЯ РДГУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО МОДЕРНІЗАЦІЇ 113	113
Веремейчик С.В. ВИВЧЕННЯ WEB-ДИЗАЙНУ В КУЛЬТУРОЛОГІЇ 115	115
Кальницький Д.М., Кривонос О.М. ЯКІ Є ОСНОВНІ АЛГОРИТМИ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ГЕОМЕТРІЇ 116	116
Сало В.В., Ляшук Т.Г. ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ФІЗИКИ 117	117

СЕКЦІЯ V. МОЛОДИЙ ІСТОРИК

Романюк Г.М., Давидюк Р.П. «РІДНІ ХАТИ» ЯК СКЛАДОВА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА 118	118
Рушак В.Ю., Гуменюк О.В. ПРОЦЕС ПОЯВИ ТА РОЗВИТКУ ПЕРШИХ ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ІДЕЙ ТА КОНЦЕПЦІЙ В. ЛИПІНСЬКОГО 120	120
Онисковець А.О., Михальчук Р.Ю. РЕФОРМАЦІЯ В ІСТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ 122	122
Пухальська Н.В., Михальчук Р.Ю. СУЧАСНІ ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ В АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 124	124
Турченко М.М., Михальчук Р.Ю. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ГЕНОЦИДУ ВІРМЕН 126	126
Чижук С.Я., Михальчук Р.Ю. ДОКТРИНА НІКСОНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США 1970-Х РР... 128	128
Крижанська О.В., Михальчук Р.Ю. СТАТУТ І СТРУКТУРА ЛІГИ НАЦІЙ 130	130
Михалик С.В., Михальчук Р.Ю. РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ТА ЕТИКО-МОРАЛЬНЕ ВЧЕННЯ КОНФУЦІЯ 131	131
Харчук В.С., Гуменюк О.В. СКІФСЬКІ ЦАРСЬКІ КУРГАНИ: ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ 132	132
Мефанік Т.С., Плюта Н. В. ГЕНОЦИД ВІРМЕНІВ В 1915-1923 РОКАХ 134	134
Плюта В.А., Плюта Н. В. АКВААЕРОБІКА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ 135	135
Рижий А.А., Півоварчук В.М. ЖІНКИ ТРЕТЬОГО РАЙХУ ПІД ПРИЗМОЮ ПОВСЯКДЕННОСТІ 137	137
Петровець М.А., Ворон О.П. КОРОЛЕВИ ДИНАСТІЇ ТЮДОР В ІСТОРІЇ АНГЛІЇ 138	138
Буржинська Н.А., Ворон О.П. ДОЗВІЛЛЯ ЗНАТНИХ ОСІБ У ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ 139	139

Школярчук М.О., Плюта Н. В. БАБИНІ ЯРИ УКРАЇНИ – МІСЦЯ МАСОВОГО ВБИВСТВА ЄВРЕЇВ	.140
Портюх М.Л., Ворон О.П. ПОСИЛЕННЯ АБСОЛЮТИЗМУ У ФРАНЦІЇ ЗА ПРАВЛІННЯ ЛЮДОВІКА XIV	141
Дудай В.Ю., Мартинчук І.І. ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЯПОНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.	142
Мартинчук Ю. П., Малежик Д. І. НЕЙТРАЛІТЕТ ШВЕЙЦАРІЇ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА	 144
Федюшко В. О., Мартинчук І.І. ЗАРОДЖЕННЯ СУФРАЖИЗМУ В АНГЛІЇ ТА БОРОТЬБА ЗА ВИБОРЧЕ ПРАВО ЖІНОК	146
Чижевський О.О., Мартинчук І.І. РОЛЬ «МАЛИХ» НІОРНБЕРЗЬКИХ ПРОЦЕСІВ 1946-1949 РР. ТА ФРАНКФУРТСЬКОГО ПРОЦЕСУ 1963-1965 РР. В ПОКАРАННІ НАЦИСТСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ	... 148
Шушко М. О., Мартинчук І. І. КВЕБЕКСЬКА «ЖОВТНЕВА КРИЗА» 1970 Р.	149
Рач М.В., Северова О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОГО ФАВОРИТИЗМУ У ФРАНЦІЇ	150

СЕКЦІЯ VI. МОЛОДИЙ ЕКОНОМІСТ

Мельник В.В., Заглинська Л.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	152
--	----------

СЕКЦІЯ VII. МОЛОДИЙ МИСТЕЦТВОЗНАВЕЦЬ

Бондаренко М. І., Тюска В.Б. ОРГАНІЗАЦІЯ EVENT-ЗАХОДІВ У ТЕТЕРІВСЬКОМУ БУДИНКУ КУЛЬТУРИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД	153
--	----------